

— Γειά χαρά σου, κακπετάν Ζυγόρη! Καλώς σας ήρα κι' δίκους σας!

'Απόκριση καμπιά. Νά και τὸ σπίτι τὸ δικό του! Νά τος κι' δι γεροπρίναρος δι φουντωτός, νά καὶ τὸ ξεροπήγαδο στὴν πέτρινη αὐλή. "Όμως η θύρα είναι κλεισμένη. 'Ανοίγει, βλέπει στὴ γωνιά φωτιά ζωντανεμένη. Σὰ νῦχασε τὸ νοῦ του μόνη μιὰ στιγμή. "Επειτα δικα φανήκανε νὰ ξαστερώνουν. Καὶ τὸ ξαστέρωμά τους ήταν η τρέλλα του. Μ' ανοιχτόκαρδη ματιά κυτάζει γύρω. Στρωμένο τὸ παραγάνι, κι' η φωτιά λαμπτὴ τὸν κράζουν. Κ' έτοιμο τὸ τραπέζι, τὸ φτωχικό. Καθεταὶ σταυροπόδι καὶ τοιμάζεται νὰ πέσῃ στὸ φάγι, σὰ θεριό διλονήστικο. Καὶ τότε θύρος άκούγεται στὴν αὐλή. Τρέις. Αρθαντεὶς μπαίνουν στὸ σπίτι. Στέκονται ξαφνισμένοι. Καὶ κρατούνε στὰ χέρια τὸ ξέρματα.

— Τ' είστε σας; ρωτάει δι γέρος ησυχα.

Δέ συλλογέται τίποτε κακό. Κι' ξέφανα δικά τὰ φαντάζεται. Κι' άρθρος, καὶ φοβερός σὲ σκιάχτρο, καθὼς είχε γίνη απὸ τοὺς κόπους κι' απὸ τοὺς νοῦ του τὸν παραδαριό, κράζει στοὺς 'Αρβανίτες.

— Όρι, τι θέλετε στὸ Σοῦλι; έσεις, σκυλιά; Τὸ Σοῦλι: ψέματα είναι πῶς τὸ πήρατε! Τὸ Σοῦλι; Λίζη!

Κι' ως νὰ τραβήξῃ τὸ σπιθή δι Γεροσουλιώτης, επεισεις νεκρός.

*

Η ΚΑΗΡΟΝΟΜΙΑ

"Η γριά Σουλιώτισσα είπε νὰ πεθάνη πειά. "Ενιωσε τὸ θάνατό της, σὰ νῦχε τὸ προμήνυμά του απὸ καιρό. Κι' ἀλλήθεια, τὰ στερνά της ἔδειξαν πῶς ήταν έτοιμη ησυχα νὰ τὸν καλοδεχτῆ.

Τὴν τελευταῖς στιγμὴν ἀνησυχήσε. Δεῖλισσε μ' ήναν τρόπο. Κάτι έδειξε πῶς είχε λησμονήση.

Γύρω της, θυγατέρες καὶ γαμπροί, τὴν ἐκλαγαν. Κι' αὐτὴν ἀνάλαβε ξέφανα. Ζήτησε τὸ μικρὸ τὸν έγγονό της. Κ' ένθαλε τοὺς ἄλλους δᾶσα. Τὴν διλούστερή της τὴ βουλὴ θὰ τοῦ παράδινε, κι' ήταν ἐπίσημη η ἐτοιμοθάνατη. Κ' ἐνώ άρχιζε τὸ παραλογιστό της, η ματιά της ἐφεγγε καθαρή.

— Σ' ήσένα, γιαέ μου, εἴπε, θέλω ν' ἀφήσω τὴ διαθήκη μου τὴ μυστική — κανεὶς νὰ μὴν τὴ μάθη! Εὔκη μου κι' η κατάρα μου, νὰ σηκωθῆς νὰ πάξῃ στὸ Σοῦλι. Πρώτα θέλω νὰ σοῦ μολογήσω πῶς τὸ Σοῦλι θὰ λευτερώθη! Καὶ θὰ πάξῃ, ἀντάμα μὲ τοὺς ἄλλους τοὺς Σουλιώτες. Τότε, ἀφοῦ γονατίσῃς.

πολλά, σημάδια διστριμοῦ Παράξενο είναι πῶς καὶ μέσα στὰ χωριά τὴ βρίσκει: κανεὶς αὐτὴ τὴ παλαιάρρωστικα. Οἱ συγκίνησες οἱ εὔκολες, τὰ συχνὰ γενέτια, τὰ ξαφνικά κλάματα φανερώνουνε νεῦρα ξεκούρδιστα...

— Νά σοῦ πῶ, γιατρέ, δὲν τὰ ξέρω τὰ ίστερικά της σημάδια μὲ νοιώθω κατὶ ἄλλο πιὸ πιθανό: τὸ κερίτσι μας εἰν' ἐρωτεμένο καὶ τίποτις περισσότερο! — εἰπ' η κυρία Σεβαστή σκεφτικὴ καὶ σηκώθηκε πὸ τὸ τραπέζι.

— Γιά ποῦ, μὲ τὸ καλό; Νά φέρης πίσω τὴ Μαριώ;

— "Οχι δά! Δὲν τέχω σκοπὸ νὰ τρέχω τὸ πισω της!... Τώρα πάντα καλεψάμε καὶ καλόπιατε, σὰν ἀρχοντεῖς, δὲν κανούμε κι' ἔνα περιπατάκο ίσσα μὲ τὴν πεζούλα; Καλὸ θέτενε, θερρώ, γιά τὴ χώνεψη...

— Τι νὰ σοῦ πῶ, κυρά μου! Γώ γιά νὰ χωνέψω καλό, θέλω νὰ ξαπλωθῶ καμπιά διὰ ησυχούς, νὰ ραχατέψω, ποὺ λέν οἱ Τούρκοι γιά ἔνα γιατρό είναι κακό νὰ τὸ λέγη, τόμιλογῶ, μὲ τὶ νὰ κάνω ποὺ κακοσυνήθισκα. η συνήθεια πολλές φορές νικάει τὴ φύση!

— "Ε! δις μείνουμε, τὸ λοιπό, μὲ νὰ μὴν κοι-

νὰ φιλήσης τ' ἀγοράς του, νὰ κάμης κατοχὴ στὸ σπίτι. Θὰ τὸ γνωρίσῃς ἀπὸ τὸ πουρνάρι στὴν αὐλή.. μπορεῖ νὰ μὴν είναι διμωσι... καὶ τὸ σπίτι νὰ γκρεμίστηκε, ἀλλήθεια — νὰ τὸ βρήσῃ! Καὶ νὰ τὸ ξαναχτίσῃς στὰ παλιά του θέμελα Ρωτώντας, θὰ τὸ μάθης. Κάποιος παλιός θὰ μαρτυρήσῃ τὸ ονομά του. Τὸ δικό μας τὸ ονομά! Νά τὸ άγιάσῃς πρώτα, καὶ νὰ κατοικήσῃς. Οἱ Τούρκοι θὰ τὸ μολέψουν... Νυφούλα ημουν ποὺ τὸ άφησα νὰ πάξῃ!

Επειτα νὰ ζητήσῃς τὰ γχτάματά μας, ποὺ τὸ άγριεψαν τώρα καὶ θὰ θέριεψαν. "Αν τέχη ξένος, θὰ τὰ πάργης μὲ τὸ χέρι σου, μὲ τὸ σπαθί σου! Θὰ ζητήσῃς καὶ τὸ διάφορό τους πόσα χρόνια. "Ακούς; Είναι η προΐκα μου τὰ παλιοχώραφα, μὲ εἰν' ἀκριβή γιὰ σένα! Τέτοια είναι ποὺ είναι. Τὸν τόπο τονέ λέν 'Αστραπολάγκαδο. 'Απ' τὸ ονομά θὰ τονέ γνωρίσῃς. Θὰ καταλαβῆς μακριός σου. Καὶ τὰ σημάδια θὰ σοῦ τονέ δεξιούν διλοφάνερα. Στὴν ἄκρη είναι τὸ ρέμα, τὸ Στειρόρεμα. Καταμεσῆς σηκώνεται ένας βράχος, 'Ανεμόβραχος. 'Εκεῖ ἀπὸ κάτου στάλιζαν τὰ γίδια μας, ποὺ έγώ τὰ βόσκαγα κορίτσια. Τώρα ξένα θὰ ρημάζουν — νὰ τὰ διώξῃς! Κι' ἀπὸ πάνου ψηρίχα μελισσιτα φώλιαζαν. 'Έκει σκαρφάλωνα μικρή, καὶ τὰ τρυγούσα. Χιλιάδες ὄχαδες τὸ μέλι θέχει γίνη τώρα. Κ' είναι δικό σου δέλο τὸ μέλι! Καὶ τὸ κερί. "Ολα δικά σου θάνατοι! Μὲ τὴν εὐκή μου σοῦ τὸ άφρων. Καὶ σ' αφίνω γειά... μὲ λησμονήσης τίποτα... καὶ σώπα....

Επεισε ἀνάστομα καὶ παραδόθηκε. Τὴν τελευταῖς στιγμὴν σφράγισε μὲ τὸ δάχτυλο τὸ στόμα της. "Ηταν σημάδι στὸ παιδί. Τὰ μάτια της πειά σ' άλλον κόσμο βλέπανε.

*

ΤΟ ΣΟΥΔΙ

Παιδιά Μωραΐτακια, περαστικὰ καὶ ταξειδιάρικα, τραγουδούσανε μέσ' τὸ κρασοπούλειό, μπτερ ἀπὸ φαγοπότι. Στάθηκα νὰ τοὺς ἀκούσω. "Ηταν ένα τραγούδι ποὺ δὲν τοξεύει. Τραγούδι του Σουλιοῦ, ἀπὸ κείνα τὰ παλιά, ποὺ τάσπιει στὰ πέρατα ἡ δέξια ἡ φτεροφόρα, ἡ δίξια ποὺ ἔφερε στὸ άφτιά μου καὶ τοῦτο τὸ άπομενάρι: τὸ ἀκριβό ἀπὸ τὸν Μωριά τὴν ἄκρη. Σὰν ἀντίλαλος ἀπὸ τὰ χρόνια τὰ βαριά φυλακωμένος, ποὺ τὸν πλάκωναν κι' ξέφανα λευτερώθηκε, ηταν καὶ τοῦτο τὸ τραγούδι τὸ κομματιαστό. Ρείπιο ἀπὸ κόσμο ξεχασμένον.

'Αφοῦ κόπηκε τὸ τραγούδι, έμεινε νὰ συντροφά-

συλλογισμένη λίγο. Μπήκα τότε κ' ἐγώ μέσω, Κάθισα σιωπηλός, έπιζεντας τοῦ τραγουδιοῦ τὸ ἀπόσωμα. 'Ελπίδα γελασμένη. Μὲ τοῦ τραγουδιοῦ ἀκόμα τὸν ἀχό στρέφτια τους, οἱ χωριστεὶς μιλούσανε ψυχρά.

— Κατὰ ποῦ πέφτει αὐτὸ τὸ Σοῦλι; ρώτησε ένας τους.

— "Βγω ἀκούση ἔνα χωριό, Σοῦλι, κάπου, στὸ Μωριά, εἰπ' δι χλλος.

— Κάπου βρίσκεται κατὰ τὴ Ρούμελη, ἄλλος ἀποχούθηκε.

— Τὸ Σοῦλι γράφεται στὴν ιστορία, βρὲ παιδία, εἰπ' δι λογιώτας τῆς παρέας. Δὲν τέχεται ἀκούστα; Ποὺ πέφτει δὲ θυμέματα... Ετού δὲν ξέρεις νὰ μάς πῆσι ποῦ βρίσκεται τὸ Σοῦλι;

— Ο λογιώτας ρωτοῦσ' ἐμένα.

— Χάρηκα τὸ τραγούδι σας, μωρὲ παιδιά, εἰπ' γώ. Τί ομορφιά γιομάτει καὶ τί λεβετιά! Νὰ σας ρωτήσω, ἀπὸ ποῦ εἶπατε;

— Μωράτες, εἶπαν δίλοι.

— Γειά σας, καὶ κακή άρα στὸ ταξεῖδι σας. Είσαστε γιὰ μακριά; "Οσα θυμάστε το τραγούδι αὐτό, δὲ θὰ χαθῆτε. Καὶ τὴν πατρίδα δὲ θὰ τὴ λησμονήσετε.

— Ναι, ἄλλα δὲ μάς είπες γιὰ τὸ Σοῦλι...

— Τὸ Σοῦλι, στὸ τραγούδι βρίσκεται..., ἄλλοι πειά δὲ θὰ τὸ άπαντήσετε. "Ωρα καλή, μωρά παιδία, ποὺ λησμονήσατε τὸ Σοῦλι. Καλὰ διάφορα στὸ μακρινὸ ταξεῖδι σας, πειδιά Μωραΐτακουλα!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Τὸ μόνον πατριωτικὸν

Τὸ μόνον ελλικοτέρες

Τὸ μόνον 'Ελληνικὸν

ΛΆΧΕΙΟΝ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

ΜΕ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100,000 ΔΡΧ.

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΚΛΗΡΩΣΕΙΣ

26 Οκτωβρίου καὶ 31 Δεκεμβρίου 1908

σειρὴ τῆς Κόρινθος τὰ φῶτα, έχοντας ζερβά τοῦ κανολιοῦ τὰ φανάρια, κόκκινο καὶ πράσινο. Δεξιά δ Φύρος τ' "Αν Νικόλα ελαυπε κ' εσθίνε πατηγιδιάρικα Σιγά σιγά φτετανε στὴν πεζούλα, μιὰ κοτρώνα μακρουλή καὶ στενή χωμένη στὴν άμμο, ξεπίπτητης, θύρρες, γιὰ κάθισμα τριγύρω της έβλεπες όλες πέτρες μικρότερες, καμπρένες μερικές; ἀπὸ τὶς φωτιές τῶν φωράδων, ποὺ καὶ στὴν άμμουδιά μαγερεύανε. Λίγο πιὸ πάνω, στὴν ριζόσουνική. ξπλώνουνταν ένας σκινός φρέδης καὶ φουντωτός, σὰ καλή καταπράσινο, πτωμένος καταγής γιὰ ξεπλώμα. "Ο γιατρὸς καντοτσάθηκε στὴν πεζούλα λαχανοκαρπός καὶ τὴν έρειξε γλυκείσις ματιές...

— Δὲν μπορῶ πιὰ νὰ πάω πιὰ πέρα... Νὰ κατσουρες δῶ, βρὲ παιδιά, νὰ ξαποστάσουμε...

— Α! γιατρέ, γιατρέ! Αντέξεις εἰν' οι παλληκαρίες σου; — εἰπ' η κυρία Σεβαστή, περχτῶντας τὸ μπράτσο του...

</div